

ALMAN YARDIMCI ADALET MEMURU YASASI*

Dr. Cenk AKİL

ÖZET

Yardımcı adalet memuru sosyal, ekonomik ve politik yönden önemli görevler ifa etmektedir. Tarihi süreç içerisinde görevleri giderek artan yardımcı adalet memurları günümüzde adli teşkilat içerisinde karar verici konuma yükselmiştir. Yardımcı adalet memurları özel hukuka ilişkin işlemlerin yanı sıra cezaların infazında savcılık makamı yanında da görev ifa etmektedirler. Yardımcı adalet memurları bu alanlarda haklarını arayanlar için kendi şahsi sorumlulukları altında faaliyette bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Medeni usul hukuku, adli teşkilat, yardımcı adalet memuru, adalet meslek yüksek okulu

ABSTRACT

Law officer has been fulfilling important duties from social, economic and political aspects. Law officers whose duties have increased within the historical process have risen up to the decision-maker position in the judiciary today. Law officers have been fulfilling duties in the execution of punishments in company with the office of public prosecutor besides the actions related with private law. Law officers perform their duties in the service of the people seeking their rights in these areas under their personal responsibilities.

Keywords: Civile procedure, judiciary, law officer, vocational high school of justice.

I. GİRİŞ

Yardımcı adalet memurları Alman hukuk hayatında önemli roller oynamaktadır¹. Alman hukukundaki yardımcı adalet memurunun karşılığını Türk

---

* Yasa'nın "Nihai Hükümler" başlıklı altıncı kısmındaki hükümler daha ziyade eyaletlere ilişkin bir takım spesifik düzenlemeler niteliğinde olduğundan tercüme edilmemiştir.

hukukunda adalet meslek yüksek okulu mezunları karşılamaktadır ve şu anda ülkemizde pek çok adalet meslek yüksek okulu hizmete açılmıştır. Nitekim öğretide² haklı olarak adalet meslek yüksek okulu mezunlarının ülkemizde de yardımcı adalet memurluğu mesleğinin kurulmasına olanak verecek yetişmiş insan kaynağını sunduğu ifade edilmiştir. Bu bakımdan ileride bu konuda yapılacak mevzuat çalışmaları bakımından Alman Yardımcı Adalet Memuru Yasası'na göz atılması yararlı olacaktır.

II. ALMAN YARDIMCI ADALET MEMURU YASASI

Birinci Kısım

Yardımcı Adalet Memurunun Görevleri ve Konumu

§ 1 Yardımcı Adalet Memurunun Statüsü

Yardımcı Adalet Memuru bu Yasa ile kendisine verilen görevleri yerine getirir.

§ 2 Yardımcı Adalet Memuru Olabilmek İçin Gerekli Şartlar

(1) Yargı erki memuru, üç yıllık stajı tamamladıktan ve bu staj sonunda yapılacak yargı memurluğu sınavını kazandıktan sonra yardımcı adalet memuru olarak atanabilir. Staj, bir yüksek okul nezdindeki eğitimi ya da onunla eş değer bir eğitim kapsamında memura bilimsel bilgi ve metotlar ile Yardımcı Adalet Memurunun görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı mesleki yetenek ve bilgileri temin eder. Staj en az on altı aylık uzmanlık eğitimi ve mesleki pratiğe yönelik eğitimden oluşur. Mesleki pratiğe yönelik eğitim öncelikle yardımcı adalet memurunun görevlerine yönelik olup bu eğitim bir yıldan az olamaz.

(2) Staja yüksek okula gitme yeterliliğine sahip olanlar ya da buna eşit eğitime sahip olanlar kabul edilebilir. Merkezi yargı teşkilatının memurları meslek sınavından sonra en az üç yıl merkezi adalet teşkilatında görev yapmış ve kişiliği ve o zamana kadarki performansıyla yardımcı adalet memurluğu için uygun görülenler yardımcı adalet memurluğu eğitimine kabul edilebilirler. Eyaletler merkezi adalet teşkilatında geçen sürenin altı aya kadarki kısmını mesleki eğitim süresinden sayılmasını kararlaştırabilirler.

¹ Volker Lessing, "Türk Alman Dostluğunun Bağlantı Halkasını Teşkil Eden "Alman Yardımcı Adalet Memuru" (Rechtspfleger) Kimdir?" (Çev.: Bilge Öztan / Fırat Öztan), (AÜHFD, 1988/1-4, s. 347-371), s. 348 vd.

² Ali Cem Budak, "Prof. Dr. Baki Kuru'nun "Nizasız Kaza" İsimli Eserinden Beri Çekişmesiz Yargı Alanında Meydana Gelen Başlıca Değişiklikler" (75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara 2003, TBB Yayını, s. 273-303), s. 302.

(3) Talebi üzerine hâkimlik mesleğinin gerektirdiği ehliyete sahip bir kimse yardımcı adalet memuru olarak görevlendirilebilir.

(4) Başarıyla tamamlanmış hukuk eğitiminin on iki aya kadarki kısmı ve Alman Hâkimler Yasası m. 5b uyarınca yapılan stajın altı aya kadarki kısmı stajdan düşülebilir. Bu hüküm, 10 Eylül 1971 (BGBl. I S. 1557) tarihli Alman Hâkimler Yasası'nın 5b maddesi uyarınca yapılan eğitime katılanlar için de kıyasen uygulanır.

(5) Stajyerler, yardımcı adalet memurunun işlerini geçici olarak görmek üzere vekil olarak görevlendirilebilirler.

(6) Eyaletler daha tafsilatlı hükümler kabul edebilirler.

§ 3 Devredilen İşler

Yardımcı adalet memuruna aşağıdaki işler devredilebilir:

1. Yasal hükümler uyarınca sulh hukuk mahkemesi hakimi tarafından yerine getirilmesi gereken işlerden;

a) Alman Medeni Yasası'nın 29., 37. ve 55 ilâ 79. maddelerine göre derneklere ilişkin işler ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın 5. Kitabı'nda sayılan işler,

b) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın 410. maddesine göre çekişmesiz yargı işleri ile Sigorta Sözleşmeleri Yasası'nın 84. maddesinin ikinci fıkrası ve 189. maddesindeki işler,

c) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın sekizinci kitabında düzenlenmiş olan gaiplik usulü işleri,

d) Ürün Kirası Kredisi Yasası anlamındaki ürün kirası kredisi işleri,

e) Alman Medeni Yasası'nın 1558 ilâ 1563 maddeleri ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın beşinci kitabına ve bununla bağlantılı olarak Alman Hayat Arkadaşlığı Yasası'nın 7. maddesi uyarınca mal rejimi sicili işleri,

f) Beyanın tutanağa geçirilmesi dâhil senet işleri,

g) Gaiplik usulüne ilişkin işler,

h) Tapu sicili, gemi sicili, gemi inşası sicili işleri ile hava taşıt araçlarının rehni işleri,

i) Alman Cebri Artırma ve Cebri Yasasına ilişkin işler,

k) Cebri icra dışında Alman Medeni Usul Yasası hükümleri uyarınca gerçekleştirilen paylaştırmaya (taksime) ilişkin işler,

l) Cebri artırma dışında, cebri artırmada semenin paylaşılması hakkındaki hükümler uyarınca gerçekleştirilen paylaşırma işleri,

m) Arazi Topplulaştırma Yasası m. 75, II, Arazi Temini Yasası m. 54, III, Hava Trafığı Yasası m. 28, II, İnşaat Yasası m. 119, III ve Federal Dağ Yasası m. 94, IV uyarınca paylaşırma (taksim) işleri,

2. Bu Yasa'nın 14 ilâ 19b maddesinde sayılan istisnalar saklı olmak üzere yasal hükümler gereğince sulh hukuk mahkemesine tevdi edilmiş görevlerden,

a) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 151, 186 ve 269 uyarınca nesep ve evlatlık işleri ile bu maddelerin kıyasen uygulandığı hayat arkadaşlığından doğan işler,

b) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 271 ve 340'a göre müşavirlik işleri ve müşavirlik hukukundan doğan tahsis işleri,

c) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 342 uyarınca tereke ve taksim işleri,

d) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 374 ve 375 uyarınca ticaret, kooperatif ve ortaklık sicili işleri ile işletme hukukundan doğan işler,

e) Aciz Yasası'na ilişkin işler,

f) (mülga)

g) Avrupa Birliğı Konseyi'nin 1346/2000 sayı ve 29 Mayıs 2000 tarih ve 1346/2000 sayılı Aciz İşleri Yönetmeliğı ile Aciz Yasası'nın Yürürlüğü Hakkındaki Yasa m. 102'de gösterilen işler,

h) Deniz Ticaret Hukuku Paylaşırma Tüzüğü'ndeki işler,

3. Bu Yasa'nın 20 ilâ 24a, 25 ve 25a maddelerinde münferiden zikredilen;

a) Alman Medeni Usul Yasası ve Kiracının Korunması Hakkındaki Yasadaki işler,

b) Tespit işleri,

c) Ceza işleri ile idari kabahatlerin yargılanmasındaki mahkeme işleri,

d) Patent mahkemesinde görülen işler,

e) Beyanın tutanağı geçirilmesi,

f) Danışma masrafları yardımı işleri,

g) Aile hukuku işleri,

h) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın adli yardıma ilişkin işleri;

4. Bu Yasa'nın 29. ve 31. maddelerinde münferiden zikredilen

a) Uluslararası ticarete,

b) (mülga)

c) Ceza yargılamasında savcılık işleri, ceza işleri ve idari kabahatler ile inzibati cezalar ve zorlayıcı önlemlere ilişkin işler.

§ 4. Devrin Kapsamı

(1) Yardımcı adalet memuru kendisine devredilen işleri halledebilmek için gerekli tüm tedbirleri almaya yetkilidir.

(2) Yardımcı adalet memuru şunlara yetkili değildir:

1. Yeminin edasına emretme ya da bir yemini kabul etme,

2. Hürriyeti bağlayıcı cezayı ihtar etme ya da hürriyeti bağlayıcı ceza verme. Ancak bunun için cezanın icrasına yönelik şu tedbirlerin söz konusu olmaması gerekir:

a) Ceza Yargılaması Yasası'na göre hürriyeti bağlayıcı ceza ya da Alman Medeni Usul Yasası'na göre verilen inzibati mahiyetteki hafif hapis,

b) Ceza Yargılama Yasası'nın 463. maddesine göre iyileştirme ve koruma tedbirleri,

c) İdari Kabahatler Yasası'nın 97. maddesi uyarınca tazyik hapsi.

3. (mülga)

(3) Şayet yardımcı adalet memuru, ikinci fıkranın bir ve iki numaralı bentleri uyarınca almaya yetkili olmadığı tedbirlerin alınmasını gerekli görürse bunların karara bağlanması için meseleyi hâkime arz eder.

§ 5 Hâkime Arz

(1) Yardımcı adalet memuru şu hallerde kendisine devredilen işleri hâkime arz eder:

1. Meselenin incelenmesi sonucunda, Alman Federal Anayasası m. 100 uyarınca Alman Federal Anayasa Mahkemesi'nin ya da eyaletler bazında anayasaya ilişkin uyuşmazlıklarda karar vermeye yetkili bir mahkemenin kararı gerekirse;

2. Devredilen iş ile hâkim tarafından icra edilen iş arasında bunların birbirinden ayrılması faydalı olmayacak derecede sıkı bir bağlılık var ise.

(2) Yardımcı adalet memuru kendisine tevdi edilmiş işe ilişkin olarak yabancı hukukun uygulanması gereken hallerde, işi hâkime arz eder.

(3) Hâkim gerekli görürse kendisine tevdi edilen iş üzerinde çalışır. Hâkim işi yardımcı adalet memuruna geri de gönderebilir. Şayet hâkim işi yardımcı adalet memuruna geri gönderirse o, hâkimin bildirdiği hukuki görüş ile bağlıdır.

§ 6 Kendisine Devredilen İşlerin Hâkim Tarafından İncelenmesi

Hâkime devredilen iş ile hâkim tarafından yapılması gereken bir iş arasında bunların ayrı ayrı ele alınması hiçbir fayda sağlamayacak kadar sıkı bir bağlantı var ise hâkim tüm meseleyi kendisi ele alır.

§ 7 Yetkili Yardımcı Adalet Memurunun Belirlenmesi

Bir işin hâkim mi yardımcı adalet memuru tarafından mı ele alınması konusunda bir uyuşmazlık yahut belirsizlik ortaya çıkarsa hâkim bunu ara kararı ile karara bağlar. Bu kararın iptali kabil değildir.

§ 8 İşlemlerin Geçerliliği

(1) Şayet hâkim, aslında yardımcı adalet memuruna devredilmiş bir işi ifa ederse bu, yapılan işin geçerliliğine hâle getirmez.

(2) Şayet yardımcı adalet memuru bu Yasa uyarınca kendisine hâkim tarafından devredilebilen bir işi yapmışsa, bu işlem, devir işlemi yapılmadığı yahut münferit olayda devir için gerekli koşullar bulunmadığı için geçersiz sayılmaz.

(3) Yapılan bir işlem bu Yasa'nın 5. maddesi uyarınca yardımcı adalet memuru tarafından hâkime arz edilmediği için geçersiz sayılmaz.

(4) Şayet yardımcı adalet memuru bu Yasa uyarınca hâkim tarafından yerine getirilmesi gereken ve ne kendisine devredilmiş ne de devredilmesi mümkün bir işi ifa etmişse, söz konusu işlem geçersizdir. Ancak bu, bu Yasa'nın 7. maddesi uyarınca yardımcı adalet memuruna bir kararla havale edilmiş işlemler bakımından geçerli değildir.

(5) Şayet yardımcı adalet memuru yazı işleri müdürlüğünün bir memurunun işlemini ifa etmişse, yapılan işlemin geçerliliğine hâle gelmez.

§ (9) Yardımcı Adalet Memurunun Bağımsızlığı

Yardımcı adalet memuru görevinde bağımsız olup sadece hukuka ve yasa bağlıdır.

§ (10) Yardımcı Adalet Memurunun Yasaklılığı ve Reddi

Hâkimlerin yasaklılığı ve reddi hakkındaki hükümler yardımcı adalet memuru hakkında da kıyasen uygulanır. Yardımcı adalet memurunun reddi talebi hâkim tarafından karara bağlanır.

§ (11) Müracaat Yolları

(1) Yardımcı adalet memurunun kararlarına karşı genel hükümler uyarınca caiz olan yasa yollarına başvurulabilir.

(2) Şayet yardımcı adalet memuru tarafından alınmış olan bir karara karşı genel hükümler uyarınca bir yasa yolu öngörülmemişse, Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası uyarınca gidilen şikâyet yolu için, bunun dışındaki hallerde acele şikâyet hali için öngörülmüş bulunan müddet içinde itiraz yoluna başvurulabilir. Yardımcı adalet memuru itirazı karara bağlayabilir. Karara bağlayamadığı itirazları ise hâkime arz eder. Bunun dışında itiraz hakkında şikâyete ilişkin hükümler mealen uygulanır.

(3) Tapu sicil tüzüğü, gemi sicil tüzüğü ya da Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası uyarınca geçerli hale gelen ve değiştirilmesi mümkün olmayan yargısal tasarruflar, kararlar ve tanık ifadeleri itiraz yoluna başvuru olarak iptal edilemez. Bunun yanı sıra Alman Medeni Usul Yasası'nın 694 ve 700. maddelerindeki hallerde ve oy hakkının temini hakkındaki kararlara karşı (Aciz Yasası m. 77, 237 ve 238) itiraz yoluna başvurulamaz.

(4) İtiraz yoluna başvuru harçtan muaftır.

§ 12 Yardımcı Adalet Memuru Unvanının Kullanımı

Yardımcı adalet memuru yazışmalarda ve kendisine devredilen meselelerde senetlerin tanziminde imzasının yanına "yardımcı adalet memuru" unvanını eklemek zorundadır.

§ 13 Avukatla Temsil Mecburiyetinin Bulunmaması

Alman Medeni Usul Yasası m. 78, I ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 114, I yardımcı adalet memurunun işlemleri hakkında uygulanmaz.

İkinci Kısım

Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasasında, Alman Aciz Yasasında ve Deniz Ticaret Hukuku Uyarınca Yapılan Paylaştırmada Hâkime Birakılan İşler

§ 14 Nesepe ve Evlatlık İşleri

(1) Nesepe ve evlatlık işleri ile buna uygun hayat arkadaşlığı işlerinden aile mahkemesine devredilen meselelerinden aşağıda sayılanlar hâkime bırakılmıştır:

1. İlgililerden birinin diğeri üzerinde velayet hakkının bulunup bulunmadığının tespiti;

2. Alman Medeni Yasası 1666. maddesinde sayılan çocuğun fiziksel, zihni ya da ruhsal durumunu tehlikeye düşüren durumun önlenmesine yönelik tedbirler,

3. Alman Medeni Yasası m. 1671, 1672, 1678,II, 1680, II ve III ile 1681, I ve II hükümleri uyarınca velayetin bir başkasına devri,

4. Alman Medeni Yasası m. 1630, III hükmü uyarınca velayetin kayyıma devrine ilişkin karar,

5. Velayet hakkına sahip olanların belli bir konuda fikir ayrılığına düşmeleri durumunda verilecek karar,

6. Medeni Yasanın Yürürlüğü Hakkındaki Yasa m. 224 § 2, III hükmü uyarınca velayet hakkı sahibinin beyanının ikamesi,

7. Alman Medeni Yasası m. 1684, III ve IV ile m. 1685, III uyarınca ebeveyn ve çocuklar ile çocuklar ve üçüncü kişiler arasında şahsi ilişkilerin düzenlenmesi, Alman Medeni Yasası 1687 ve 1687a. maddeleri uyarınca günlük yaşama ilişkin meselelere dair münferit karar verme hakkının kısıtlanması ya da kaldırılmasına ilişkin karar ile Medeni Yasa m. 1632, II hükmünü ilgilendiren meselelerden kaynaklanan uyuşmazlıklar hakkındaki karar,

8. Alman Medeni Yasası m. 1632, I uyarınca bir çocuğun teslimi talebi hakkındaki karar ile m. 1632, IV uyarınca çocuğun kayyımda bırakılmasına dair karar ya da m. 1682 uyarınca eşlere, hayat arkadaşlarına ya da çocukla kişisel ilişkiye hakkı olanlara bırakılmasına ilişkin karar,

9. Aile mahkemelerinin yetkili olduğu bir iş bakımından memuriyet hukukuna ilişkin hükümler nedeniyle müşavir ya da kayyım atanması,

10. Alman Medeni Yasasının Yürürlüğü Hakkındaki Yasa'nın 24. maddesi uyarınca alınan geçici tedbirler de dâhil olmak üzere yabancı ülke vatandaşları için vasi ya da kayyım tayini,

11. Alman Medeni Yasası 1801. maddesi ile Çocuğa Verilecek Dini Eğitim Hakkındaki Yasa'nın 2, 3 ve 7. maddeleri uyarınca çocuğa verilecek dini eğitim,

12. Rızanın ikamesi;

a) Velayet hakkına sahip olanlarınkinin rızası yerine,

b) Yasal temsilcinin, Alman Medeni Yasası 1626c maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi uyarınca sınırlı işlem ehliyetine sahip ebeveynin velayet hakkına dayalı rızası yerine,

c) Alman Medeni Yasası m. 1315, I, c. 3'nin ikinci yarısı uyarınca evliliğin onanması hakkında yasal temsilcinin rızası yerine;

13. Alman Medeni Yasası m. 1303, II uyarınca rüşt gerekliliğinden muaf tutulma ve Alman Medeni Yasası m. 1315, I, c.1, b.1 uyarınca böyle bir muafiyet olmaksızın gerçekleştirilmiş evliliğe verilecek izin,

14. Çocuk Mahkemeleri Yasası m. 67, III, c. 3 uyarınca kayyım tayini dışında aynı Yasada zikredilen işler,

15. Alman Medeni Yasası m. 1746, III ile m. 1748 ve 1749, I uyarınca onay ya da rıza beyanının ikamesi, Alman Medeni Yasası m. 1752, 1768 ve 1757, IV uyarınca çocuğun adı hakkındaki karar da dâhil olmak üzere evlat edinme hakkındaki karar ile yargısal bir kararı içermeleri şartıyla Alman Medeni Yasası m. 1746, I, c. 4 uyarınca evlat edinmeye çocuğun vereceği rızaya gösterilecek icazet, Alman Medeni Yasası m. 1760, 1763 ve 1771 ile m. 1751, III; 1764, IV; 1765, II ve 5 Kasım 2001 tarihli (BGBl. I S. 2950, 2953) Evlat Edinme Yasası uyarınca evlatlık ilişkisinin kaldırılması,

16. Alman Medeni Yasası m. 1308, II uyarınca evlat edinmeyle kurulan civar hısımlığından kaynaklanan evlenme yasağından muaf tutulma.

(2) Aile mahkemesine tevdi edilmiş olmak koşuluyla Uluslararası Aile Hukuku İşleri Yasası m. 10 ilâ 15, 20, 21, 32 ilâ 35, 38, 40, 41, 44 ve 47 hükümleri uyarınca alınan tedbirler ve kararlar hâkime bırakılmıştır.

§ 15 Müşavirlik İşleri ve Müşavirlik Hukukuna İlişkin Tahsis İşleri

(1) Müşavirlik mahkemesine devredilen işlerden aşağıdakiler hâkime bırakılmıştır:

1. Alman Medeni Yasası m. 1896 ilâ 1900, 1908a ve 1908b, I, II ve V hükümleri gereğince yapılan işler ile yeni bir müşavirin atanmasına ilişkin işler,

2. Alman Medeni Yasası m. 1908c uyarınca ölen bir müşavirin yerine yenisinin atanması,

3. Alman Medeni Yasası m. 1908d ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 291 gereğince yapılan işler,

4. Alman Medeni Yasası m. 1903 ilâ 1905 gereğince yapılan işler,

5. Alman Medeni Yasası'nın Yürürlüğü Hakkındaki Yasası'nın 24. maddesi uyarınca alınan geçici tedbirler de dâhil olmak üzere yabancı bir ülke vatandaşı hakkında verilen müşavirlik ya da kayyımlik kararı,

6. Memurluk hukukuna ilişkin hükümler nedeniyle müşavirlik ya da kayyımlik kararı,

7. Alman Medeni Yasası m. 1908i, I, c. 1 yollamasıyla 1632, I-III, 1797, I, c. 2 ve 1798 hükümleri uyarınca verilen kararlar,

8. Rızaya Dayalı Hadımlaştırma ve Diğer Tedavi Yöntemleri Hakkında Yasa'nın 6. maddesi uyarınca verilen izin,

9. Özel Durumlarda Ön İsmi Değiştirilmesi ve Cinsiyetin Belirlenmesi Hakkında Yasa m. 3, I, c. 2 ile 6, II, c. 1; 7, III, c. 2 ve 9, III, c. 1 uyarınca her defasında m. 3, I, c. 2'ye yapılan atıf uyarınca verilen izin.

Şayet zikredilen işler Alman Medeni Yasası m. 1896, III uyarınca sadece müşavirliğe ilişkinse birinci cümlede 1 ilâ 3. bendi uygulama alanı bulmaz.

(2) 17 Mart 2007 tarihli (BGBl. I S. 314) Yetişkinlerin Korunması Sözleşmesinin Yürürlüğe Girmesi Hakkında Yasa m. 6 ilâ 12 uyarınca alınan tedbirler ve kararlar hâkime bırakılmıştır.

§ 16 Tereke ve Taksim İşleri

(1) Tereke ve taksime ilişkin aşağıdaki işler hâkime bırakılmıştır:

1. Tereke kayyımlığında ya da idaresinde ihtiyaç duyulan tereke mahkemesi işlemleri. Ancak bunun için bu işlemlerin bu Yasa'nın 14. maddesi uyarınca neşep davalarında devri kabil olmayan işlere denk gelmesi gerekir.

2. Vasiyeti tenfiz memurunun atanması (Alman Medeni Yasası m. 2200),

3. Murisin ölüme bağlı tasarruf yoluyla terekenin idaresi için aldığı kararın iptal edilmesine yönelik talepler hakkında verilen karar (Alman Medeni Yasası m. 2224),

4. Vasiyeti tenfiz memurları arasında fikir ayrılığı çıkması durumunda verilen karar (Alman Medeni Yasası m. 2224),

5. Bir vasiyeti tenfiz memurunun önemli bir sebepten ötürü işten çıkarılması (Alman Medeni Yasası m. 2227),

6. Mirasçılık belgesi (Alman Medeni Yasası m. 2353) ile Tapu Sicil Tüzüğü m. 36, 37 yahut Gemi Sicil Tüzüğü m. 42, 74 uyarınca verilen belgeler. Ancak bunun için ölüme bağlı bir tasarrufun ibraz edilmiş olması ya da yabancı hukukun uygulanması gerekli olmalıdır. Bunun yanı sıra vasiyeti

tenfiz memurluğu sıfatını gösteren belgenin verilmesi (Alman Medeni Yasası m. 2368),

7. Mirasçılık belgesine (Alman Medeni Yasası m. 2361) ve Tapu Sicil Tüzüğü m. 36, 37 ile Gemi Sicil Tüzüğü m. 42, 74 uyarınca verilen belgelere el konulması. Ancak bunun için mirasçılık belgesi ile söz konusu belgelerin hâkim tarafından verilmiş olması ya da bu belgeye ölüme bağlı bir tasarruf nedeniyle el konulması gerekmektedir. Bunun yanı sıra vasiyeti tenfiz memurluğu sıfatını gösteren belgelerin (Alman Medeni Yasası m. 2368) ve mal ortaklığının sürmesine ilişkin belgelere (Alman Medeni Yasası m. 1507) el konulması;

8. (mülga)

(2) Ölüme bağlı bir tasarruf mevcut ve fakat mirasın yasal bir sonucu olarak mirasçılık belgesi ya da Tapu Sicil Tüzüğü m. 36, 37 ya da Gemi Sicil Tüzüğü m. 42, 74 uyarınca onaylı bir belgenin verilmesi gerekiyorsa hâkim mirasçılık belgesinin ya da diğer belgelerin verilmesi işini yardımcı adalet memuruna tevdi edebilir. Ancak bunun için Alman miras hukukunun uygulanması gerekir. Yardımcı adalet memuru hâkimin kendisine bildirdiği hukuki görüş ile bağlıdır.

§ 17 Sicil İşleri ve İşletme Hukukuna İlişkin İşler

Aşağıdaki işlerden ticaret, kooperatif ve ortaklık siciline ilişkin işler ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın beşinci kitabı uyarınca işletme hukukuna ilişkin işler hâkime bırakılmıştır:

1. Komandit ortaklıklarda, sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıklarda, limited ortaklıklarda ve karşılıklı sigortada aşağıdaki işlemler yerleşim yeri mahkemesinde; eğer merkezi yurt dışında olan bir ortaklık söz konusu ise şubenin bulunduğu yerdeki mahkemede:

- a) İlk tescil,
- b) Ana sözleşmede yapılan esaslı değişikliğe ilişkin tescil,
- c) Birleşme ya da tür değiştirmenin tescili,

d) Ortaklık sözleşmesinin, bu sözleşmedeki değişikliğin ya da bu sözleşmenin sona ermesinin tescili,

e) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 394, 395, 397 ve 398 ile Kredi İşleri Yasası m. 43, II uyarınca ticaret sicilindeki kayıtların silinmesi,

f) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 399 uyarınca verilen kararlar,

2. a) Kredi İşleri Yasası m. 28, II uyarınca verilen kararlar ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 375, b. 1 ilâ 6 ve 9 ilâ 15 uyarınca halledilmesi gereken işler hakkında verilen kararlar. Ancak Ticaret Yasası m. 146, II, 147 ve 157, II uyarınca verilen kararlar, Ortaklık Yasası m. 10'un yollaması da dâhil Ticaret Yasası m. 166, III ve 233, III uyarınca verilen kararlar, Limited Ortaklıklar Yasası m. 66, II ve III, 74, II ve III uyarınca verilen kararlar ile İç Hatlarda Gemicilik Yasası m. 11'de düzenlenen işler bundan müstesnadır.

b) Kooperatife ilişkin olanlar hariç olmak üzere Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 394 uyarınca bir kaydın terkinini gerekiyorsa ilgililerin talebi üzerine mahkeme tarafından tasfiye memurlarının atanması kararı ile Sigorta Denetim Yasası m. 47, II uyarınca verilen karar.

§ 18 Aciz İşleri

(1) Acze ilişkin aşağıdaki işler hâkime bırakılmıştır:

1. Alman Aciz Yasası m. 305 ilâ 310 hükümleri uyarınca müracaat talebi hakkında verilecek karar ve aciz idarecisinin atanması kararı ile borçların tasfiyesi planı hakkında verilecek karar,

2. Şayet aciz alacaklısı bakiye borçtan kurtarılma başvurusunun reddini talep etmişse borçlunun bakiye borçtan kurtarılma başvurusu üzerine Alman Aciz Yasası m. 289, 296, 297 ve 300 uyarınca verilecek kararlar ile m. 303 uyarınca bakiye borçtan kurtarılma başvurusunun reddi hakkındaki karar,

3. Alman Aciz Yasası m. 344 ilâ 346 uyarınca verilen kararlar.

(2) Hâkim aciz hali hakkında yapılacak işlemlerin yapılmasını gerekli görmesi durumunda kendisinde saklı tutabilir. Bunu gerekli görmemesi durumunda ise yardımcı adalet memuruna devredebilir. Gerekli görürse devirden sonra dahi işlem yapma yetkisini yeniden devralabilir.

(3) Alman Aciz Yasası m. 77, 237 ve 238 uyarınca oy hakkının temin edilmesi konusunda yardımcı adalet memuru tarafından verilen karar Alman Aciz Yasası m. 256'da zikredilen hukuki sonuçları doğurmaz. Şayet yardımcı adalet memurunun kararı oylamanın sonucuna etkili olmuşsa, alacaklılardan birinin talebi üzerine oy hakkı yeniden tespit edilir ve oylamanın tekrarına karar verilir. Başvuru en geç oylamanın gerçekleştiği duruşmanın bitimine kadar yapılabilir.

(4) Memur adayı atanmasından itibaren bir yıllık süre içerisinde yardımcı adalet memurunun yapmaya yetkili olduğu acze ilişkin işleri yapamaz.

§ 19 Hâkime Saklı Tutma Kaydının Kaldırılması

(1) Eyalet hükümetleri hazırlayacakları bir tüzükle yukarıda işlerin hâkime bırakılmasına ilişkin hükümleri kısmen ya da tamamen kaldırmaya yetkilidir. Ancak bunun için aşağıdaki işlerin söz konusu olması gerekir:

1. Alman Medeni Yasası m. 1896 ve 1908a gereğince müşavirin görev alanının tespiti ve müşavir atanması kararına, m. 1903 ilâ 1905 ve 1908d ile Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 278, V ve 283'den kaynaklanan işlere ilişkin olmaması kaydıyla bu Yasa'nın 14. maddesinin birinci fıkrasının sekizinci bendindeki işler ve 15. maddesindeki işler;

2. Bu Yasa'nın 14. maddesinin birinci fıkrasının sekizinci bendince nesepten hariç tutulan işlere denk düşmek koşuluyla 16. maddesinin birinci fıkrasının birinci bendindeki işler;

3. Bu Yasa'nın 16. maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendindeki işler;

4. Muris, vasiyeti tenfiz memurunu bizzat atamamış ya da atanması için üçüncü bir kişiyi tayin etmemişse bu Yasa'nın 16. maddesinin birinci fıkrasının beş numaralı bendindeki işler,

5. Bu Yasa'nın 16. maddesinin birinci fıkrasının altıncı ve yedinci bendindeki işler,

6. Bu Yasa'nın 17. maddesinin 1 ve 2/b bendindeki işler;

Eyalet hükümetleri bu konuda yetkiyi eyalet adli idaresine devredebilirler.

(2) Birinci fıkrada zikredilen tüzükte, birinci fıkranın birinci cümlesinin 1 ilâ 5 numaralı bentlerindeki işlere ilişkin olarak talep edilen karara karşı itiraz yoluna başvurulabildiği takdirde yardımcı adalet memurunun işi üzerinde daha fazla çalışılması yapılması için hâkime havale etmek zorunda olduğu hükme bağlanabilir.

(3) Müşavirin seçimi ve atanması bakımından birinci fıkranın birinci bendindeki yetkilendirmeden yararlanılmışsa Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası'nın müşavirin atanmasına ilişkin hükümleri Alman Medeni Yasası m. 1896 uyarınca müşavir atama kararı ve müşavirin görev alanının belirlenmesi içinde uygulanır.

§ 19a Avrupa Birliği'nin 1346/2000 sayılı Aciz Tüzüğü Uyarınca Yapılacak İşlemler

Avrupa Birliği Komisyonu'nun 29 Mayıs 2000 tarih ve 1346/2000 sayılı Aciz Tüzüğü (ABl. EG Nr. L 160 S. 1) uyarınca yapılacak işlemler ve Aciz Yasası'nın Yürürlüğü Hakkında Yasa m. 102 uyarınca aşağıdaki işler hâkime bırakılmıştır:

1. Aciz Yasası'nın Yürürlüğü Hakkındaki Yasası m. 102, IV uyarınca başka bir üye ülkenin lehine aciz işlemlerinin durdurulması,

2. 1346/2000 sayılı Aciz Tüzüğü m. 38 uyarınca teminat tedbirine karar verilmesi.

§ 19b Deniz Ticaret Hukuku Paylaştırma (Taksim) İşler

(1) Deniz ticaret hukuku paylaştırma işlerinden aşağıda sayılanlar hâkime bırakılmıştır:

1. Açılma talebi hakkında karar verilmesine kadar bu karar da dâhil olmak üzere mal idarecisinin atanması;

2. Yargılama boyunca yetersiz kalan teminatın ne şekilde tamamlanacağına ya da başka teminatların gösterilmesine ilişkin karar (Deniz Ticaret Hukuku Paylaştırma Tüzüğü m. 6, V);

3. Yaralanma veya ölümden doğan taleplere ilişkin olarak yargılamanın genişletilmesine ilişkin karar (Deniz Ticaret Hukuku Paylaştırma Tüzüğü m. 16, 30 ve 44);

4. Deniz Ticaret Hukuku Paylaştırma Tüzüğü m. 17, IV uyarınca cebri icraya izin verilmesi hakkındaki karar,

5. Deniz Ticaret Hukuku Paylaştırma Tüzüğü m. 26, IV uyarınca paylaştırmada payların alın konulması kararı.

(2) Hâkim gerekli görmesi durumunda paylaştırma işlerini tamamen ya da kısmen kendinde saklı tutabilir. Kendinde saklı tutmayı gereksiz görmesi durumunda ise söz konusu işleri yardımcı adalet memuruna devredebilir. Devirden sonra dahi gerekli görmesi durumunda bu işleri tekrar kendi üzerine alabilir.

Üçüncü Kısım

Yasa'nın Üçüncü maddesinin Üçüncü Bendi Uyarınca Yardımcı Adalet Memuruna Bırakılan İşler

§ 20 Özel Hukuktan Kaynaklanan Uyuşmazlıklar

Aşağıdaki işler Alman Medeni Usul Yasası ve Kiracının Korunması Hakkındaki Yasa gereğince yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. İlâmsız icra takibi mekanik olarak yapılmaktaysa Alman Medeni Usul Yasası'nın 700. birinci fıkrasının yollamasıyla 339. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca itiraz süresinin tespiti de dâhil Medeni Usul Yasası'nın yedinci kitabı uyarınca yapılan ilâmsız icra takibi ile dava için yetkili olduğu belirtilen mahkemenin beyan edilmesi. Buna karşılık davanın halli hâkime bırakılmıştır.

2. (mülga)

3. Alman Medeni Usul Yasası m. 109, 715 hükümleri uyarınca teminatların iadesi konusunda alınması gereken kararlar,

4. Adli yardım işleri hakkında

a) Alman Medeni Usul Yasası m. 118, I, c. 3, ikinci yarım cümle uyarınca sulhun belgelendirilmesi de dâhil mahkeme başkanı, yardımcı adalet memurunu görevlendirmişse Alman Medeni Usul Yasası m. 118, II'de gösterilen tedbirler,

b) Alman Medeni Usul Yasası m. 120, III uyarınca ödemelerin durdurulması ve iadesi zamanının belirlenmesi,

c) Alman Medeni Usul Yasası m. 120, IV; 124 Nr. 2, 3 ve 4 uyarınca adli yardım işleri için verilen iznin değiştirilmesi ve kaldırılması,

5. Yargısal işlemler dışında ya da yargısal işlemlerin bitmesinden sonra adli yardım talebinin kabulü hakkındaki işler. Buna karşılık icranın yargılama makamına düştüğü ya da adli yardımın hak arama ya da hakkını savunma amacıyla talep edildiği hallerde karar verme yetkisi hâkime bırakılmıştır.

6. Avrupa Birliği içinde sınıraşan adli yardım taleplerine ilişkin işler, Alman Medeni Usul Yasası m. 1077'de gösterilen tedbirler ve aynı Yasa'nın 1078. maddesi uyarınca icra mahkemesince verilen kararlar. Buna karşılık hak arama ya da hakkını savunma amacıyla talep edilen adli yardım yargısal bir işlemi gerektirmekteyse Alman Medeni Usul Yasası m. 1078 uyarınca bu kararı verme yetkisi hâkime bırakılmıştır.

7. Avrupa İlämsiz İcra Usulü kapsamında işlemler mekanik olarak yapılsa da çekişmeli yargı için yetkili olarak gösterilen mahkemeye devir de dâhil olmak üzere Alman Medeni Usul Yasası'nın on birinci kitabının beşinci kısmı anlamında Avrupa İlämsiz İcra Usulü işleri. Buna karşılık Avrupa Ödeme Emri'nin tetkiki ve davanın halli hâkime bırakılmıştır.

8. (mülga)

9. (mülga)

10. (mülga)

11. Alman Medeni Usul Yasası m. 1079 ilâ 1081 uyarınca onama işleminin tanzim edilmesi, düzeltilmesi ve bu işlemde dönülmesi ile aynı Yasa'nın 1106. maddesine göre onama işleminin tanzim edilmesi;

12. Alman Medeni Usul Yasası m. 726, I, 727-729, 733, 738, 742, 744, 745, II ve 749'deki hallerde icrası kabil nüshaların verilmesi;

13. İcrası kabil ilamların verilmesi ile Alman Medeni Usul Yasası m. 797, III hükmü ve Alman Sosyal Güvenlik Yasası m. 60, III/2 uyarınca noterce düzenlenen belgelerin icrası kabil diğer noter senetlerinin verilmesi talebi hakkındaki karar;

14. İhtiyati haciz ya da ihtiyati tedbir kararı almış olan tarafın belli bir süre içinde dava açması gerektiği yolundaki karar (Alman Medeni Usul Yasası m. 926, I; 936);

15. İhtiyati haciz kararında gösterilen teminatın yatırılması suretiyle ihtiyati haczin kaldırılması talebi hakkındaki karar (Alman Medeni Usul Yasası m.934, I);

16. İhtiyati haciz emri aynı zamanda kesin haciz kararı ya da talimatı içermiyorsa alacakların haczi ile sicile kayıtlı gemiler ile inşaat halindeki gemiler üzerindeki ihtiyati haczin kesin hacze çevrilmesine yönelik karar;

16a. 19 Şubat 2001 tarihli Tanıma ve Tenfiz Yürürlüğü Hakkındaki Yasa'nın (BGBl. I S. 288, 436) 21. maddesi uyarınca malların açık arttırmaya çıkarılması ve semenin verilmesi kararı;

17. Alman Medeni Usul Yasası'nın sekizinci kitabı uyarınca yapılan cebri icra işlemleri. Ancak bunun için söz konusu işlemlerin icra mahkemesince ya da bu mahkemece istinabe edilen bir mahkeme tarafından ya da Alman Medeni Usul Yasası m. 848, 854, 855'deki hallerde başka bir sulh hukuk mahkemesince ya da paylaşırma (taksim) mahkemesince (Alman Medeni Usul Yasası m. 873) yerine getirilmesi gereken işlemlerden olması gerekir.

§ 21 Tespit İşleri

Tespit işlemleri kapsamında aşağıdaki işler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. Alman Medeni Usul Yasası'nın 103 vd. maddelerinin uygulanmasını gerektiren hallerde masrafların tespiti;

2. Avukatlık Ücret Yasası m. 11 uyarınca vekâlet ücretinin tespiti;

3. Hukuki yardıma ilişkin olarak yabancı ülkelerle yapılan sözleşmelerin icrası hakkındaki yasa ve tüzükler uyarınca yargılama masraflarının tespiti ile hukuk ve ticari işlerde yargısal kararlar ve diğer ilamların tanınması ve tenfizine ilişkin tespit.

§ 22 Yargısal İşlemler ve Cezai ve İdari Kabahatlerde Takip ve Yaptırım Usulü

Cezai ve idari kabahatlerde takip ve yaptırım usulüne ilişkin yargısal işlerden aşağıda gösterilenler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. Müsaderenin icrasına ilişkin işler (Alman Ceza Usul Yasası m. 111f, II, İdari Kabahatler Yasası m. 46, I),

2. Cebri icra ve haciz prosedüründe benzer işlerin yardımcı adalet memuruna devredilmesi şartıyla haczin icrası ile cebri temlik kararı ve onların icrasına ilişkin diğer kararlar (Alman Ceza Usul Yasası m. 111f, III, c. 3; 111I; İdari Kabahatler Yasası m. 46, I);

3. Avukatlık Vekâlet Ücreti Yasası m. 52, II ve 53, III uyarınca yapılan tespit taleplerin hakkındaki karar.

§ 23 Patent Mahkemesi Önündeki İşler

(1) Patent mahkemesi önündeki işlerden aşağıda sayılanlar yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. Alman Patent Yasası m. 81, VII ve 85, II ve VI ile Alman İhtira Hakkı Yasası m. 20 uyarınca teminatların iadesinin gerektiği hallerde Alman Patent Yasası m. 99, I'in yollamasıyla Alman Medeni Usul Yasası m. 109, 715 hükümleri uyarınca alınması gereken kararlar;

2. Adli yardım talebiyle ilgili olarak (Alman Patent Yasası m. 129 ilâ 137, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 21, II, Alman Numune Yasası m. 24, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 11, Alman Kambiyo Düzeninin Korunması Hakkında Yasa m. 36) bu Yasa'nın 20. maddesinin dört numaralı bendinde gösterilen tedbirler;

3. (mülga)

4. Bir davanın açılmamış sayılması, ihtiyati tedbir talebinin, itiraz yolunda ileri sürülen bir talebin ve bir şikâyetin yapılmamış sayılması kararı ya da Alman Patent Yasası m. 81, VI, c. 3 uyarınca açılan bir davanın geri alınmış sayılmasına ilişkin karar;

5. Vekâletnamenin sonradan ibrazı için süre verilmesi (Alman Patent Yasası m. 97, II, c. 2, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3, Alman Marka Yasası m. 81, II, c. 3, Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3);

6. Patent dairesi ve mahkemesinde bulunmayan asıl metnin, suretlerin ya da onaylı suretlerin ibrazı emri (Alman Paten Yasası m. 125, I, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3);

7. Alman Paten Yasası m. 25, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 28, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 11, Alman Marka Yasası m. 96, Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3 hükümleri uyarınca bir temsilcinin ya da evrakı tebellüğ için tevkil olunan kimsenin bildirilmesine davet;

8. (mülga)

9. Alman Patent Yasası m. 99, I, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3, Alman Marka Yasası m. 82, I ve Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3'ün yollamasıyla bu Yasa'nın 20. maddesinin on iki numaralı bendinde gösterilen hallerde icrası kabil suretlerin verilmesi;

10. Alman Patent Yasası m. 99, I, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3, Alman Marka Yasası m. 82, I, Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3 yollamasıyla Alman Medeni Usul Yasası m. 797, III uyarınca yargısal belgelerin icrası kabil suretlerinin verilmesi;

11. İlgililerden hiçbiri itiraz etmedikçe ve yapılan her bir ilanın sonuçsuz kaldığı patent başvuru dosyası, patent dosyası, numune başvuru dosyası, ihtira hakkı başvuru dosyası, bildirilmiş ya da tescil edilmiş topografya dosyası söz konusu değilse dosyanın üçüncü kişilerce incelenebilmesi talebi hakkında verilen karar (Alman Patent Yasası m. 50, 99, III, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 9, 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3, Alman Marka Yasası m. 82, III, Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3);

12. Alman Patent Yasası m. 80, V, 84, II, c. 2, 99, I, 109, III, Alman İhtira Hakkı Yasası m. 18, II, Yarı İletkenin Korunması Hakkında Yasa m. 4, IV, c. 3, Alman Marka Yasası m. 90, IV ve Alman Numune Yasası m. 23, II, c. 3 hükümleri yollamasıyla Alman Medeni Usul Yasası m. 103 vd. uyarınca masrafların tespiti;

13. Alman Marka Yasası m. 64 ve Alman Numune Yasası m. 64'deki hallerde icrası kabil suretlerin verilmesi.

(2) Yardımcı adalet memurunun kararlarına karşı birinci fıkra uyarınca itiraz yoluna başvurulabilir. Başvuru iki haftalık süre içerisinde yapılmalıdır. Yasa'nın 11. maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının birinci cümlesi uygulanmaz.

§ 24 Beyanların Tutanağa Geçirilmesi

(1) Mahkeme yazı işleri müdürlüğüne ait aşağıda sayılan işler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. Aşağıdaki işlere ilişkin başvuru ve başvurunun gerçekleştirilmesine yönelik beyanlar

- a) Şikayet ve müteakip şikayet,
- b) Ceza yargılamasında temyiz;

2. Yargılamanın yenilenmesine yönelik beyanların tutanağa geçirilmesi (Alman Ceza Usul Yasası m. 366, II, İdari Kabahatler Yasası m. 85).

(2) Yardımcı adalet memuru şu beyanları da alabilir:

1. Aynı anda gerekçelendirmek kaydıyla diğer hukuki çarelere ilişkin başvurular;

2. Dava ve davaya cevap;

3. Mahkeme yazı işlerine verilmesi mümkün olan diğer başvurular ve beyanlar. Ancak bunun için söz konusu başvuru ve beyanların yukarıda 1 ve 2 numarada belirtilen işlere benzer nitelikte olması gerekir.

(3) Yasa'nın 5. maddesi burada uygulanmaz.

§ 24a Danışma Masrafları Yardımı

(1) Aşağıdaki işler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. Alman Danışma Masrafları Yardım Yasası m. 10, IV uyarınca sınır aşan uyuşmazlıklara ilişkin danışma masrafi yardım talebi de dâhil olmak üzere danışma masrafi yardım talebi başvurusu hakkında verilecek kararlar;

2. Alman Danışma Masrafları Yardım Yasası m. 3, II uyarınca tahsis edilen sulh hukuk mahkemesine işler.

(2) Yasa'nın 11. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi ile üçüncü fıkrası bu konuda uygulanmaz.

§ 24b Resmi Daireler Arasında Yardımlaşma

(1) Eyalet hükümetleri kabul edecekleri tüzükler ile resmi daireler arasındaki yardımlaşma işlerini yardımcı adalet memuruna devretmeye yetkilidirler.

(2) Eyalet hükümetleri bu konudaki yetkiyi eyalet adli idarelerine devredebilirler.

Dördüncü Kısım

Adli Teşkilata İlişkin Diğer Hükümler

§ 25

(mülga)

§ 25 Aile Hukukuna İlişkin Diğer İşler

Hayat arkadaşlığı hukukuna ait benzer işler de dâhil olmak üzere aile hukukuna ilişkin aşağıdaki diğer işler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

(1) (mülga)

(2) Nafaka işlerine ilişkin olarak

a) Aile Hukuku ve Çekişmesi Yargı İşleri Yasası m. 231, II uyarınca öngörülen işler. Ancak bunun için söz konusu işlerin aynı Yasa'nın 231. maddesinin birinci fıkrası uyarınca derdest olmaması gerekir.

b) Aile Hukuku ve Çekişmesiz Yargı İşleri Yasası m. 245 uyarınca nafaka ilamının baliğ olduğu miktarı belirlemek,

c) Reşit olmayanlara bağlanacak nafaka hakkındaki basit yargılama;

3. Mal rejimine ilişkin olarak

a) Alman Medeni Yasası m. 1452 uyarınca eşlerden ya da hayat arkadaşlarından birinin yahut altsoyun vereceği rıza beyanının ikamesi,

b) Alman Hayat Arkadaşlığı Yasası m. 6, c. 2'de yapılan yollamayla birlikte Alman Medeni Yasası m. 1382 ve 1383 uyarınca denkleştirme alacağı'nın müddeti ve malvarlığı unsurlarının devri hakkındaki karar Alman Hayat Arkadaşlığı Yasası m. 6, c. 2'de yapılan yollamayla birlikte Alman Medeni Yasası m. 1382, V ve 1383, III'deki haller bundan müstesnadır.

§ 25a Adli Yardım

Adli yardım işlerinde bu Yasa'nın 20. maddesinin dört ve beş numaralı bendi uygun düşen işlemler yardımcı adalet memuruna devredilebilir.

§ 26 Yardımcı Adalet Memurunun Mahkeme Yazı İşlerinde Görevli Memurlarla İlişkisi

Bu Yasa'nın 20. maddesinin birinci cümlesinin on iki numaralı bendinden (Alman Medeni Usul Yasası m. 726 vd.) ve 21. maddenin bir numaralı bendinden (tespit işleri) ve 24. maddesinden (beyanların tutanağa geçirilmesi) farklı bir sonuç çıkmadıkça mahkeme yazı işlerindeki memurların yetkileri yasal hükümler uyarınca saklıdır.

§ 27 Diğer Resmi Görevlere Riayet Etme Yükümlülüğü

(1) Bir memurun yardımcı adalet memuru işlerini yerine getirmesi onun mahkeme yazı işlerindeki memurların görevleri de dâhil diğer resmi görevlerine riayet etme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(2) Bu Yasa'nın diğer hükümleri yardımcı adalet memurunun ödevleriyle bağdaşmayan diğer resmi görevler hakkında uygulanmaz.

§ 28 Yetkili Hâkim

Bu Yasa uyarınca bağımsız olarak gerçekleştirilmek üzere yardımcı adalet memuruna devredilen işler hâkim tarafından yerine getirilmekteyse, yetkili hâkim, bunun için genel hükümler uyarınca belirlenen mahkeme her bir resmi işlem için öngörülen mercii olarak da yetkili sayılır.

Beşinci Kısım

Diğer Hukuk Alanlarında Yardımcı Adalet Memuruna Devredilen İşler

§ 29 Uluslararası Hukuki İlişkilere İlişkin İşler

Yasal olarak sulh hukuk mahkemesinin yazı işleri müdürlüğüne tevdi edilmiş yabancı ülkeye tebligat yapılması ve 26 Şubat 1959 tarihli Yasa'nın yollamasıyla 20 Haziran 1956 tarihli Nafaka Taleplerinin Yabancı Ülkede İleri Sürülmesine Dair Sözleşme ya da 19 Aralık 1986 tarihli (BGBl. I S. 2563) Yabancı Nafaka İlamları Hakkındaki Yasa m. 42, I uyarınca nafakanın temin edilmesine yönelik talep dilekçenin alınması ile 26 Ocak 2005 tarihli (BGBl. I S. 162) Uluslararası Aile Hukuku İşleri Yasası m. 5, II uyarınca ileri sürülecek talepler hakkındaki karar yardımcı adalet memuruna devredilebilir.

§ 30 (mülga)

-

§ 31 Ceza Yargılamasında Savcılık İşleri ve Ceza ve Hafif Para Cezasının İcrası ile İnzibati ve Zecri Tedbirler

(1) Savcılık işlerinden aşağıda gösterilenler yardımcı adalet memuruna devredilebilir:

1. El koymanın icrasına ilişkin işler (Alman Ceza Usul Yasası m. 111f, II),

2. Cebri icra ve ihtiyati haciz yargılamasında benzeri işlerin yardımcı adalet memuruna devredilmesi şartıyla el koymanın ve hapsin icrası ile zaruri temlik emri ve diğer emirlerin icrasında (Alman Ceza Usul Yasası m. 111f, I, 3; 111l).

(2) Ceza ve hafif para cezasının icrasında icra makamlarına düşün işler yardımcı adalet memurlarına devredilebilir. Bunun istisnasını Alman Çocuk Mahkemesi Yasası m. 114 uyarınca verilmesi gereken kararlar oluşturur. İnzibati cezalar ile zecri tedbirlerin savcılık makamı tarafından icrası şartıyla birinci cümle kıyasen uygulanır.

(2a) Yardımcı adalet memuru, kendisine ikinci fıkranın birinci cümlesi uyarınca devredilen işleri şu hallerde savcıya ibraz etmek zorundadır:

1. Eğer savcılık makamının kendisi tarafından bilinen bir görüşünden ayrılmak istiyorsa ya da

2. Ona devredilen iş ile savcılık makamının üzerinde çalıştığı bir iş arasında bunların ayrı ayrı ele alınmasında yarar bulunmayacak derecede sıkı bir irtibat var ise ya da

3. Savcılık makamı tarafından bir inzibati ceza ya da zecri tedbir uygulanmış ve savcılık makamı arzı kısmen ya da tamamen kendisi için mahfuz tutmuşsa.

(2b) Yardımcı adalet memuru, kendisine ikinci fıkranın birinci cümlesi uyarınca devredilen işleri şu hallerde savcıya arz edebilir:

1. Bir iş üzerinde çalışırken işin icrasının caizliği konusunda kendinde tereddüt uyanırsa ya da

2. Mahkûmlardan birinin temyiz yoluyla iptalini istediği bir hükmün icrası söz konusu ise.

(2c) Savcı gerekli görmesi durumunda arz edilen iş üzerinde çalışabileceği gibi işi yardımcı adalet memuruna geri de gönderebilir. Yardımcı adalet memuru, savcının işi kendisine geri gönderirken bildirdiği hukuki görüş ile bağlıdır.

(3) İnzibati cezalar ile zecri tedbirlerin icrası yardımcı adalet memuruna devredilebilir. Ancak bunun için somut olayda hâkimin icrayı tamamen ya da kısmen kendisi için mahfuz tutmamış olması gerekir.

(4) (mülga)

(5) Çocuk ceza yargılamasındaki işlerin icrasının sevki hâkime bırakılmıştır. Mahkemenin emriyle ya da icranın sevkini ilgilendirmeyen genel yönetsel hükümler ile ifa edilen işlerin icrası yardımcı adalet memuruna devredilebilir. Federal Adalet Bakanı, Federal Konsey'in de oluruyla çocuk ceza yargılamasındaki yargısal olmayan işlerin icrasını tüzükle yardımcı adalet memuruna devretmeye yetkilidir. Ancak bunun için çocuk mahkemesi hâkim tarafından işlemin icrasının sevkine hâlel gelmemeli ya da icra işi hukuki güçlüğü, ilgililer için önemi, özellikle eğitsel sebeplerle ya da hukukun yeknesak bir biçimde uygulanmasını temin için infaz müdürüne bırakılmak zorunda olmamalıdır. Hâkim devredilen icra işlemlerinin arzını emredebilir.

(6) Yardımcı adalet memurunun alacağı tedbirlere karşı genel hükümler uyarınca caiz olan hukuki çarelere başvurulabilir. İlgili konuda başvurulabilecek bir hukuki çare öngörülmemişse, yardımcı adalet memurunun yerine görev yaptığı hâkim ya da savcı itiraz üzerine karar verir. Hâkim ya da savcı yardımcı adalet memuruna talimat verebilir. Alman Adli Teşkilat Yasası m. 145 ve 146 uyarınca resmi mercii yöneticisinin sahip olduğu yetkiler saklıdır.

(7) Ayrıca, idari cebir usulündeki malvarlığı cezalarının icrasını düzenleyen federal hukuka ve eyalet hukukuna ilişkin düzenlemeler saklıdır.

§ 32 Uygulanmayacak Hükümler

Bu Yasa'nın 29 ve 31. maddeleri uyarınca yardımcı adalet memuruna devredilen işler hakkında m. 5 ilâ 11 uygulanmaz.

KISALTMALAR CETVELİ

ABl.	: Amtsblatt
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
b.	: bent
BGBI.	: Bundesgesetzblatt
c.	: cümle
Çev.	: çeviren
EG	: Europaeische Gemeinschaft
m.	: madde
Nr.	: Nummer
S.	: Seite
TBB	: Türkiye Barolar Birliği